

Sygn. akt II Kz 182/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Prezes SO Robert Pelewicz /spraw./

Sędziowie: SSO Małgorzata Szvedo-Dec

SSO Zdzisław Błasiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Marta Tutro

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Tarnobrzegu – **Marka Skrzyńskiego**

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 19 grudnia 2014 roku,

sprawy **I. D., F. J. i S. G.** oskarżonych z art. 233§1 kk, na skutek zażalenia pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego E. W. na postanowienie Sądu Rejonowego w Mielcu – VII Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Kolbuszowej z dnia 14.11.2014r. w sprawie sygn. akt VII K 207/14 o umorzeniu postępowania karnego

na podstawie art. 437 § 1 kpk,

p o s t a n o w i ł

I. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;

II. **zasądzić** od oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego E. W. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20,00 (dwadzieścia) zł tytułem kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

W dniu 25 listopada 2013 r. E. W. złożył do Prokuratury Rejonowej w Kolbuszowej pisemne zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 233§1 kk przez I. D., F. J. i S. G., polegającego na składaniu fałszywych zeznań w charakterze świadka w sprawach toczących się przed Sądem Rejonowym w Mielcu VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z/s w Kolbuszowej o sygnaturach : I C 64/12, I C 24/12 i VI Ns 33/12.

Prokurator Rejonowy wszczął śledztwo w tej sprawie pod sygn. akt Ds. 969/13/S, które następnie po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego umorzono postanowieniem z dnia 17 marca 2014 r.

W dniu 5 maja 2014 r. do Sądu Rejonowego w Mielcu VII Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Kolbuszowej wpłynęło zażalenie E. W., który na podstawie art. 306§1a pkt 3 kpk zaskarżył powyższe postanowienie Prokuratora Rejonowego.

Sąd Rejonowy uznał zasadność zażalenia E. W. i postanowieniem VII Kp 48/14 z dnia 9 czerwca 2014 r. uchylił zaskarżone postanowienie, przekazując sprawę Prokuratorowi Rejonowemu w Kolbuszowej do dalszego prowadzenia.

Po uzupełnieniu czynności śledztwa Ds 370/14 Prokurator Rejonowy w Kolbuszowej postanowieniem z dnia 29 lipca 2014 r. ponownie umorzył postępowanie przygotowawcze wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa z art. 233§1 kpk.

W dniu 28 sierpnia 2014 r. do Sądu Rejonowego w Mielcu VII Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Kolbuszowej wpłynął złożony przez pełnomocnika E. W. subsydiarny akt oskarżenia przeciwko I. D., F. J. i S. G. o czyn z art. 233§1 kk.

Postanowieniem VII K 207/14 z dnia 14 listopada 2014 r. tenże Sąd na podstawie art. 17§1 pkt 9 kpk umorzył wszczęte wskutek złożenia subsydiarnego aktu oskarżenia postępowanie karne.

Powyższe postanowienie Sądu zaskarżył w całości pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego, który zarzucił :

1) obrazę przepisów postępowania tj. art. 49§1 kpk, w wyniku przyjęcia, że w przedmiotowym postępowaniu E. W. występował wyłącznie w charakterze osoby zawiadamiającej o popełnieniu przestępstwa, a nie pokrzywdzonego w sytuacji, gdy wyżej wymieniony na skutek popełnienia występku z art. 233§1 kk przez I. D., F. J. i S. G., polegającego na składaniu fałszywych zeznań w charakterze świadka w sprawach toczących się przed Sądem Rejonowym w Mielcu VI zamiejscowy Wydział Cywilny w Kolbuszowej pod sygn. I Ns 64/12, I C 24/12 i VI Ns 33/12 doznał bezpośredniego naruszenia, względnie zagrożenia dobra prawnego w postaci mienia, a to w związku z przegraniem wskazanych wyżej spraw, co miało wpływ na umorzenie postępowania.

2) obrazę prawa materialnego tj. art. 233§1 kk poprzez jego błędną wykładnię, w wyniku przyjęcia, że przedmiotem ochrony tegoż przepisu jest wyłącznie dobro wymiaru sprawiedliwości, a nie dobro uczestnika postępowania, co uniemożliwia osobie zawiadamiającej występowanie w charakterze pokrzywdzonego, w sytuacji, gdy zgodnie z utrwalonym poglądem doktryny popartym szerokim orzecznictwem Sądu Najwyższego, popełnienie przestępstwa przeciwko dobru publicznemu (np. wymiarowi sprawiedliwości) nie wyłącza uznania osoby fizycznej lub prawnej za pokrzywdzoną tym przestępstwem, gdy jednocześnie jej dobro zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone.

Pełnomocnik E. W. wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Mielcu VII Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Kolbuszowej.

Sąd Okręgowy stwierdził, co następuje:

Zażalenie pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego E. W. nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu zastosowanie art. 17§1 pkt 9 kpk jako podstawy umorzenia postępowania karnego w sprawie I. D., F. J. i S. G. M. P. oskarżonych o przestępstwo z art. 270§1 kk jest w pełni uzasadnione.

W przedmiotowej sprawie I. D., F. J. i S. G. mieli zdaniem E. W. popełnić przestępstwo z art. 233§1 kk polegające na składaniu fałszywych zeznań w charakterze świadków w sprawach toczących się przed Sądem Rejonowym w Mielcu VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z/s w Kolbuszowej o sygnaturach : I C 64/12, I C 24/12 i VI Ns 33/12. Niemniej jednak Sąd meriti słusznie podkreślił, że art. 233§1 kk ma na celu ochronę dobra prawnego ogólnej natury, a nie jednostki i nie można tu mówić o "bezpośredniości" w rozumieniu art 49§1 kpk .Czyn z art. 233§1 kk z istoty swej nie narusza bowiem sam w sobie bezpośrednio dobra określonej osoby, a więc w tym przypadku E. W.. E. W. nie przysługuje zatem w tej sprawie status pokrzywdzonego w rozumieniu art. 49§1 kpk.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z powszechnie przyjętą i aktualnie obowiązującą linią orzecniczą Sądu Najwyższego, dla przyznania statusu pokrzywdzonego konieczne jest prawidłowe rozpoznanie nie tylko ogólnego lub rodzajowego ale i indywidualnego przedmiotu ochrony analizowanej normy karnej (niezależnie, czy chodzi o przedmiot główny czy uboczny), przy jednoczesnym uwzględnieniu, iż dany czyn może wypełniać znamiona więcej niż jednego przepisu ustawy lub obejmować przestępstwo współukarane. Kryterium bezpośredniości naruszenia lub zagrożenia dobra prawnego danej osoby oznacza, że w relacji między czynem o konkretnych znamionach przestępstwa a naruszeniem lub zagrożeniem dobra tej osoby nie ma ogniw pośrednich, z czego wynika, że do kręgu pokrzywdzonych można zaliczyć tylko ten podmiot, którego dobro prawne zostało działaniem przestępnym naruszone wprost, a nie za pośrednictwem godzenia w inne dobro. Jeżeli zatem w wyniku zdarzenia przestępnego zostało naruszone lub zagrożone dobro prawne danej osoby, ale poprzez zachowanie wykraczające poza znamiona danego typu przestępstwa lub też takie, którego skutki nie są już objęte kryminalizacją, to osoba którą takie zdarzenie dotknęło, nie jest pokrzywdzonym w rozumieniu przepisu art. 49 § 1 kpk, choć oczywiście nie zamyka to przed nią dochodzenia swoich roszczeń na drodze cywilnej. Należy zatem stwierdzić, że o tym, czyje dobro prawne zostało w konkretnej sytuacji naruszone lub zagrożone przestępstwem, decyduje prawo karne materialne. Stąd też definicja pokrzywdzonego

oparta jest na wyznacznikach związanych z tą dziedziną prawa. Definicja pokrzywdzonego ma wprowadzić przede wszystkim charakter materialnoprawny, ale jest również pojęciem procesowym, gdyż wynika z niego zespół uprawnień procesowych. Krąg pokrzywdzonych w rozumieniu art. 49 § 1 kpk ograniczony jest zespołem znamion czynu będącego przedmiotem postępowania oraz czynów współukaranych.

Uznanie E. W. za pokrzywdzonego przestępstwami określonymi w art. 233 § 1 kk nie spełnia opisanych powyżej kryteriów. Przedmiotem ochrony wskazanego przepisu prawa jest bowiem, najogólniej rzecz ujmując, prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości w szerokim tego słowa znaczeniu, a więc także efektywne funkcjonowanie jego organów, w tym podmiotów prowadzących inne postępowania przewidziane przez ustawę. Przestępstwo to nie ma zatem zindywidualizowanego przedmiotu ochrony. Jest nim dobro ogólne, o charakterze społecznym, publicznym i - co należy szczególnie podkreślić - tak określonego dobra nie sposób utożsamiać z indywidualnym interesem organu sądowego lub innego organu prowadzącego postępowanie przewidziane ustawą, ani też z interesem jakiejkolwiek jednostki (podmiotu), jako składowej części ogółu (Postanowienie SN z dnia 25.03.2010 r. w sprawie sygn. akt IV KK 316/09; OSNwSK 2010/1/645).

Faktycznie w orzecznictwie odnotowano również pogląd przeciwny do wyżej prezentowanego poglądu Sądu Najwyższego, który wyrażony został w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2002 r., I KZP 10/02 (OSN PiPr 2002, z. 7-8, poz. 1). Na to zwłaszcza postanowienie powołuje się pełnomocnik E. W. w zażaleniu na postanowienie VII K 207/14 Sądu Rejonowego w Mielcu VII Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Kolbuszowej z dnia 14 listopada 2014 r. Niemniej jednak pełnomocnik E. W. zdaje się nie dostrzegać, że pogląd ten generalnie uznaje się za odosobniony tak w orzecznictwie, jak i w literaturze. Niezbędne w tym kontekście wydaje się doprecyzowanie, że bezpośrednim przedmiotem ochrony w realiach rozpoznawanej sprawy, jest rzetelność i zaufanie w zakresie protokołów czynności, a przede wszystkim w zakresie depozycji uczestników czynności podejmowanych na podstawie ustawy, jak też prawidłowość, a także efektywność postępowania organów publicznych, których obowiązkiem jest przeprowadzenie analizy depozycji uczestników postępowań przed tymi organami, dokonanie ustaleń w przedmiocie ich prawdziwości i podjęcie działań w wypadku podejrzenia bądź stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy

Reasumując należy stwierdzić, że podnoszone przez pełnomocnika E. W. zarzuty obrazy przepisów postępowania tj. art. 49§1 kpk oraz obrazy prawa materialnego tj. art. 233§1kk są bazpodstawne. Sąd Rejonowy słusznie bowiem uznał, że przesłanką uzyskania w procesie karnym statusu pokrzywdzonego, a wynikającą z art. 49 § 1 kpk, jest bezpośrednio naruszenia lub zagrożenia dobra prawnego określonego podmiotu przez przestępstwo. Bezpośredniość zachodzi natomiast wówczas, gdy pomiędzy czynem zawierającym przedmiotowe znamiona przestępstwa, a naruszeniem lub zagrożeniem dobra danego podmiotu, nie ma ogniw pośrednich, tzn. gdy czyn uderza wprost w jego dobro.

Ponieważ to czynności E. W. wywołały aktywność sądu odwoławczego, zgodnie z ogólną regułą wynikającą z art. 626 § 1 kpk w zw. z art. 640 kpk i art. 636§1 kpk Sąd zasądził koszty postępowania odwoławczego.

W związku z tym Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu orzekł jak w sentencji.